

Kúria ítélete

Az ügy száma: Bt.III.929/2023/5.

A határozat szintje: törvényességi jogorvoslat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke
Dr. Hornyák Szabolcs János, előadó bíró
Molnár Ferencné dr., bíró
Dr. Varga Eszter, bíró
Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2024. február 6.

Az ügy tárgya: kábítószer-kereskedelem büntette

Terhelt(ek): I. rendű

Első fok: Miskolci Járásbíróság, 15.B.2088/2022/14., ítélet, előkészítő ülés,
2023. március 6., jogerős: 2023. március 6.

Az indítvány előterjesztője: a legfőbb ügyész

Rendelkező rész

A Kúria a kábítószer-kereskedelem büntette miatt az I. rendű terhelt és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a legfőbb ügyész által a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványt elbírálvá megállapítja, hogy a Miskolci Járásbíróság 15.B.2088/2022/14. számú ítéletének az I. rendű terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés egy napi tételének összegét megállapító rendelkezése törvényt sértő.

Az ítéletet megváltoztatja, és az I. rendű terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.500 (egyezerötszáz) forintra enyhíti. Az így kiszabott pénzbüntetés összegét összesen 300.000 (háromszázezer) forintban állapítja meg.

Elrendeli az I. rendű terhelt által befizetett 400.000 (négy százezer) forint pénzbüntetésből 100.000 (százezer) forint különbözetnek a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkor kamatával együtt a terheltnek történő visszatérítését.

A Kúria ítélete ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

I.

[1] A Miskolci Járásbíróság a 2023. március 6. napján megtartott előkészítő ülésen meghozott 15.B.2088/2022/14. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki kábítószer-kereskedelem büntetében [Btk. 176. § (1) bekezdés]. Ezért őt 1 év 6 hónap szabadságvesztés büntetésre, valamint 200 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint, így összesen 400.000 forint pénzbüntetésre ítélte. A kiszabott szabadságvesztés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. Megállapította, hogy a szabadságvesztést az esetleges végrehajtása esetén börtönben kell végrehajtani, és ebben az esetben az I. rendű terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Az I. rendű terhelttel szemben 187.000 forint vagyonekobzást rendelt el, kötelezte továbbá az eljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetésére.

[2] Az ítéletet valamennyi jogorvoslatra jogosult tudomásul vette, így az 2023. március 6. napján jogerőre emelkedett.

II.

[3] A Miskolci Járásbíróság 15.B.2088/2022/14. számú ítélete ellen a legfőbb ügyész BF.590/2023/2. szám alatt terjesztett elő – a Be. 667. § (1) bekezdése szerint – jogorvoslati indítványt a törvényesség érdekében annak megállapítása végett, hogy a megtámadott ítélet törvénysértő. Indítványozta továbbá, hogy a Kúria a jogerős ítéletet akként változtassa meg, hogy az I. rendű terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés egy napi tételének összegét 1.500 forintra enyhítse.

[4] Kifejtette, hogy a megtámadott határozat azért törvénysértő, mert a pénzbüntetés egy napi tételének összegét az ügyészi mértékes indítványhoz képest magasabb mértékben határozta meg a járásbíróság, és ezzel megsértette a súlyosabb büntetés kiszabásának Be. 565. § (2) bekezdésében írt törvényi tilalmát.

III.

[5] A legfőbb ügyész törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslata a következők szerint alapos.

[6] A Be. 667. § (1) bekezdése alapján a legfőbb ügyész a bíróság törvénysértő jogerős ügydöntő határozata és végleges nem ügydöntő végzése ellen a Kúriánál a törvényesség érdekében jogorvoslatot jelenthet be – a (2) bekezdésben foglalt kivétellel –, vagyis, ha a jogerős (végleges) határozat más jogorvoslattal nem támadható meg.

[7] A törvényességi jogorvoslat nem a konkrét felek, hanem csak a legfőbb ügyész által igénybe vehető jogi eszköz, melynek elsődleges célja nem a felekre kiható határozat (döntés) elérése, hanem annak deklarálása, hogy a megtámadott határozat egésze vagy annak valamely rendelkezése törvénysértő. Törvényi korlátja, hogy a Kúria határozata ellenében és perújítási, avagy felülvizsgálati okból nem vehető igénybe.

[8] Jelen ügyben a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati eljárásnak alanyi, tárgyi és tartalmi feltételei a következők szerint egyaránt adottak.

[9] A Miskolci Járásbíróság a 15.B.2088/2022/14. számú ítéletét a 2023. március 6. napján megtartott előkészítő ülésen hozta meg. Az előkészítő ülés megkezdése után a bíróság felhívására az ügyész megjelölte a vádat alátámasztó bizonyítási eszközeit, és indítványt tett a büntetés mértékére, illetve tartamára arra az esetre, ha az I. rendű terhelt az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismeri. Az I. rendű terhelt a bűnösségét beismerte és a tárgyaláshoz való jogáról lemondott, s a bíróság a Be. 504. § (3) bekezdése szerint elfogadta az I. rendű terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát (Miskolci Járásbíróság 15.B.2088/2022/14-I. számú végzés).

[10] Ha a bíróság az előkészítő ülésen a vádlott beismerését végzéssel elfogadja, és nem látja akadályát az ügy előkészítő ülésen való elintézésének, a vádlottat a büntetés kiszabási körülményekre is kihallgatja, majd az ügyész és a védő felszólalását követően az ítéletét az előkészítő ülésen is meghozhatja [Be. 504. § (4)-(6) bekezdés].

[11] A Be. 565. § – 2021. január 1. napjától hatályos – (2) bekezdése értelmében, ha a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozatot az előkészítő ülésen fogadta el, nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést, mint amelyet a vádirat, illetve az 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítvány tartalmaz. E rendelkezés lényege, hogy a bíróság számára az alkalmazható szankció korlátja a vádirat, illetve az előterjesztett indítvány tartalma.

[12] A Kúria mindezek alapján a következőkre mutat rá.

[13] Eljárási szabálysértés miatt a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye [Be. 648. § b) pont] a Be. 649. § (2) bekezdésében felsorolt esetekben. E törvényhely d) pontja értelmében a bíróság jogerős ügydöntő határozatával szemben felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg.

[14] A Be. 608. § (1) bekezdése a feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértéseket tartalmazza, azonban ezek között nem szerepel az előkészítő ülésen elfogadott beismerő vallomás alapján meghozott ítéletben a vádiratban, illetve a Be. 502. § (1) bekezdése alapján előterjesztett indítványban megjelölt szankciónál akár súlyosabb, akár hátrányosabb büntetés, illetve intézkedés alkalmazása.

[15] A Be. 649. § (2) bekezdés e) pontja a súlyosítási tilalom megsértése esetén biztosítja a felülvizsgálat lehetőségét. A súlyosabb büntetés, illetve intézkedés fogalma kétségtelenül a súlyosítási tilalom (Be. 595. §) rendelkezéseihez kapcsolódik. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a hatályos szövegezés szerinti súlyosabb jogkövetkezmény Be. 565. § (2) bekezdésében írt tilalma azonosítható lenne a súlyosítási tilalommal. Ugyanis a bűnösséget beismerő nyilatkozat előkészítő ülésen történő elfogadása esetén – valójában változatlan tartalommal – irányadó a Be. 565. § (2) bekezdése szerinti tilalom, melynek lényege az, hogy ebben az esetben a terhelt terhére bejelentett ügyészi fellebbezés által megnyílt súlyosítás korlátját kifejezetten a vonatkozó eljárási szabályok alapján előterjesztett konkrét ügyészi indítvány (vádirat) képezi. Ekként a súlyosítási tilalom nyilvánvalóan nem azonosítható a súlyosabb jogkövetkezmény alkalmazásának tilalmával.

[16] A súlyosítási tilalom az eljárási törvény garanciális rendelkezése, és a jogorvoslat során kivételt határoz meg a felülbírálat terjedelmének általános szabályai alól. Alapvető tartalma, hogy a terhelt és a védő részére lehetővé teszi a fellebbezési jog kockázat nélküli gyakorlását, és kizárja azt, hogy ha az elsőfokú bíróság ítéletét csak a terhelt javára szóló fellebbezés támadta, a fellebbezés folytán alapvető érdemi kérdésekben a terheltre hátrányosabb másodfokú bírósági határozat születhessen (Be. 595. §).

[17] A Be. a súlyosítási tilalom megsértésének esetére lehetővé teszi a jogerős ügydöntő határozat felülvizsgálati indítvánnyal történő támadását. A felülvizsgálat azonban a Be. 565. § (2) bekezdése szerinti súlyosabb jogkövetkezményt tartalmazó törvénysértő határozat orvoslására nem vehető igénybe.

[18] A fentiek tükrében a legfőbb ügyész által nevesített eljárási szabálysértés kiküszöbölésére kizárólag a törvényesség érdekében előterjesztett jogorvoslat alapján van törvényes lehetőség (BH 2020.64.; Kúria Bt.II.218/2022/6. szám).

[19] A Kúria az iratok alapján megállapította, hogy a Miskolci Járási Ügyészség a B.3093/2020/21. számú, 2022. szeptember 27-én kelt vádiratában kábítószer-kereskedelem büntette miatt emelt vádat az I. rendű terhelttel szemben, s arra tett indítványt, hogy a járásbíróság a bűncselekmény előkészítő ülésen történő beismerése esetén az I. rendű terheltet 1 év 6 hónap, végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre és 200 napi tétel, napi tételenként 1.500 forint, így összesen 300.000 forint pénzbüntetésre ítélje, illetve vele szemben 187.000 forint vagyonekőbzást rendeljen el.

[20] A 2021. március 6. napján megtartott előkészítő ülésen az ügyész az I. rendű terhelt beismerése esetén alkalmazandó szankció vonatkozásában a vádiratban írtakkal egyezően tett indítványt a büntetés kiszabására (Miskolci Járásbíróság 15.B.2088/2022/14. számú tárgyalási jegyzőkönyv 1. oldal utolsó bekezdés).

[21] A Miskolci Járásbíróság az I. rendű terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatát elfogadta, és a 15.B.2088/2022/14. számú ítéletét az előkészítő ülésen meghozta.

[22] Az elsőfokú bíróság az I. rendű terheltet 1 év 6 hónap szabadságvesztés büntetésre, valamint 200 napi tétel, napi tételenként 2.000 forint, így összesen 400.000 forint pénzbüntetésre ítélte, a szabadságvesztés végrehajtását 3 évi próbaidőre felfüggesztette. Emellett az I. rendű terhelttel szemben 187.000 forint vagyonekőbzást rendelt el.

[23] Ezzel azonban a pénzbüntetés egy napi tételének összegét illetően túllépte a joghátrány mértékére tett konkrét ügyészi indítványt.

[24] Ezért a bíróság jogerős ítéletében megsértette a súlyosabb büntetés kiszabásának tilalmát rögzítő, a Be. 565. § (2) bekezdésében írt azon szabályt, miszerint a terhelttel szemben az ügyészi indítványban megjelölt szankciónál súlyosabb jogkövetkezmény nem alkalmazható. Ez kizárólag a törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslat keretében orvosolható.

[25] Mindezek alapján a megtámadott határozat az I. rendű terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés egy napi tételének összege tekintetében törvénysértő.

[26] A törvénysértést a Kúria a Be. 669. § (2) bekezdése szerint akként orvosolta, hogy az elsőfokú ítélet megváltoztatásával az előkészítő ülésen tett beismerésére figyelemmel előterjesztett ügyészi indítvánnyal egyező összegűre enyhítette a kiszabott pénzbüntetés egy napi tételének összegét, és megállapította a pénzbüntetés így kialakult mértékét.

[27] A Kúria a Be. 857. § (1) bekezdés c) pont második fordulatra tekintettel rendelkezett arról, hogy a kiszabott pénzbüntetés összegét meghaladó különbözetet a Be. 856. § (2) bekezdése alapján a befizetéstől a visszatérítésig eltelt időre számított mindenkori kamatával együtt a részére vissza kell téríteni.

[28] Ekként a Kúria a Be. 667. § (1) bekezdése alapján a legfőbb ügyész törvényesség érdekében bejelentett jogorvoslati indítványát a Be. 668. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen elbírálva, a Be. 669. § (2) bekezdés alapján megállapította, hogy a Miskolci Járásbíróság 15.B.2088/2022/14. számú ítéletének az I. rendű terhelttel szemben kiszabott pénzbüntetés egy napi tételének összegét megállapító rendelkezése törvénysértő, és az I. rendű terhelttel szemben enyhébb büntetést szabott ki.

IV.

[29] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

Budapest, 2024. február 6.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Varga Eszter s.k. bíró, Dr. Idzigné dr. Novák Marianna Csilla s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő
BÉ